

FSC mitt i

SKOGEN

En tidning från
Svenska FSC

217

miljoner IKEA-kataloger
trycks på FSC-certifierat
papper

sid 6

**Så gynnas den
biologiska
mångfalden**

sid 2

”FSC-certifieringen – en revolution i skogen”

Så säger Emilie Westman, som arbetar med certifiering av kyrkans
skogar, om utfasningen av kemikalier vid nyplantering. sid 5

Made in Bovallstrand
Sweden

www.bovalls.com

BOVALLS

dörrbyggeri

Ledare

FSC gör skillnad!

FSC har certifierat hälften av den produktiva skogen i Sverige, och spelat en stor roll för den positiva utvecklingen av biologisk mångfald som har pågått i landet sedan 90-talet. I denna tidning kan du läsa om några av de framsteg som FSC har bidragit till. På sidan 4 kan du läsa om hur FSC har halverat användningen av bekämpningsmedel i skogen. Vi är också glada att arealen gammal skog ökar i Sverige, och att FSC har spelat en viktig roll i den utvecklingen, läs mer på sidan 6.

Sveriges och världens skogar har stor betydelse för klimatet, vattenförsörjning och tillgången till ren luft. För människor och samhällen, djur och växter, är det därför viktigt att skogarna i världen sköts på ett bra sätt. Denna insikt är grunden för arbetet inom FSC. Målet är att få till stånd ett hållbart och lagligt bruk av världens skogar, och mota bort handeln med illegalt timmer. FSC:s regler går alltid längre än nationella lagstiftningar och är ett viktigt komplement för att driva på en hållbar utveckling.

Svenska skogsägare som följer FSC:s regler och har låtit certifiera sin skog spelar en viktig roll för en hållbar utveckling av den svenska skogen. Företag som använder FSC på sina produkter hjälper konsumenter att göra rätt val.

Trots att utvecklingen är positiv finns det mer att göra för skogen. Naturvårdsverket visar till exempel att Sverige inte når det nationella miljömålet Levande skogar - Nagoya-avtalet kräver också att mer skog skyddas. Dialogen mellan skogens intressenter behöver förbättras för att vi ska kunna ta oss an dagens utmaningar som exempelvis klimatförändringar och urfolkens rättigheter. FSC är en plattform för diskussion och handling. Besluten som vi tar får snabbt genomslag på hälften av Sveriges skogsmark. Alla kan stödja den positiva utvecklingen genom att välja FSC-märkta produkter.

Lina Bergström
Verksamhetschef
Svenska FSC

Det här är FSC

* Forest Stewardship Council® är en oberoende global medlemsorganisation som verkar för ett ansvarsfullt bruk av världens skogar. Vi utvecklar regler för att höja nivån på ansvarstagandet inom skogsbruket för att tillfredsställa nuvarande och kommande generationers sociala, ekologiska och ekonomiska behov och rättigheter.

* Våra medlemmar är placerade i tre olika kammare som representerar våra områden: miljökammaren, sociala kammaren och ekonomiska kammaren. Vid omröstningar har kamrarna samma röststyrka.

* Miljöanpassat – Ett miljöanpassat skogsbruk värnar skogens mångfald, ekologiska processer och skogens produktionsförmåga.

* Socialt ansvarstagande - Ett socialt ansvarstagande skogsbruk skapar möjlighet för individer och lokala samhällen att ta del av skogens nyttigheter. Det stärker ett lokalt engagemang och initiativ som främjar en långsiktig skogsskötsel.

* Ekonomiskt livskraftigt – Ekonomiskt livskraftigt skogsbruk innebär att skogliga åtgärder ska ge tillräcklig lönsamhet, utan att det sker på bekostnad av skogliga resurser, ekosystem eller väsentliga samhällsbehov.

Vår historia

FSC grundades 1993 i Toronto, Kanada. En rad olika intressenter från företag, miljö- och människorättsorganisationer träffades för att hitta en lösning för den avskogning som sker, och för de skogsbruksmetoder som medför negativa effekter för människor och miljö. FSC kom till Sverige 1996.

Vad är certifiering?

Certifiering innebär att någon intygar att en produkt tillverkas eller behandlas enligt en viss standard. FSC har standarder för skogsbruk och spårbarhet. Själva certifieringen, det vill säga kontrollen av att standarderna följs, görs av oberoende certifieringsföretag.

● De visar att mängden grövre träd (över 15 centimeter i brösthöjdsdiameter) och mängden död ved har ökat i svenska skogar de senaste 10-15 åren. Foto: Jenny Svennås-Gillner/ SLU

Generell hänsyn vid skogsavverkning gynnar biologisk mångfald

Allt fler skogsbolag tillämpar generell naturhänsyn vid avverkning. Lena Gustafsson, professor och biolog vid SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) har lett och deltagit i både svensk och internationell forskning, som tydligt visar att naturhänsyn i skogsbruket har god effekt på den biologiska mångfalden.

Skogsavverkningen på 60- och 70-talet lämnade inte mycket kvar för fåglar, insekter, växter, mossor och lavar att leva i. Det mesta blev kalhyggen. Reservat var den enda skyddsformen. Sedan en ny skogspolitik infördes 1993 har utvecklingen sakta vänt mot ett rikare skogslandskap, enligt Lena Gustafsson.

– Nu lämnar man i allt större utsträckning levande och döda träd vid avverkning, vilket gynnar den biologiska mångfalden. I många fall är vi tillbaka på 50-talet när det gäller att behålla levande träd.

Alltså innan mekaniseringen kom igång på allvar inom skogsbruket.

I jämförelse med kalavverkning är den här utvecklingen naturligtvis bra, men det kan bli mycket bättre, menar Lena Gustafsson. Vissa har verkligen tagit till sig naturhänsynen i skogsbruket, men långt ifrån alla.

– Den förbättrade naturhänsynen slår trots allt igenom i statistiken, vilket bland annat kan påvisas i en studie vi gjort med hjälp av Riksskogstaxeringen. Även internationell forskning visar de goda effekterna av att lämna träd vid avverkning.

Vilka blir effekterna?

– Många arter kan leva vidare från den gamla skogen och man skapar även en framtida rik skog. Möjligen en ekonomisk uppoffring för dagen, men en investering på sikt.

Ytterligare exempel som gynnar djur och insekter?

– Högstubbar av olika trädslag som får stå kvar och bilda död ved blir också hemvist för insekter och

fåglar, och kan gynna sällsynta arter som finns på ”den röda listan”. Även skyddande trädridåer mot vattendrag och branter, och äldre grova träd gynnar den biologiska mångfalden. Aspar är värdefulla i det här sammanhanget eftersom hundratals arter lever på aspen. Vid avverkning med naturhänsyn kan hygget liknas vid en naturlig störning, som exempelvis en stormfällning eller stadiet efter brand.

Generell naturhänsyn låter något svävande, hur ska begreppet tolkas?

– Ja man kan tolka det brett, men för mig är det ganska enkelt: det handlar om den hänsyn man tar vid avverkning, något som är integrerat i ett medvetet ansvarstagande skogsbruk. Och här finns ju specifika exempel att hålla sig till. Dessutom finns det inskrivet i skogsvårdslagen att man ska visa hänsyn. För skogsägare som är FSC-certifierade finns regler och krav på genomtänkt planering innan avverkning sker, säger Lena Gustafsson. *

BERGVIK SKOG

Sanddödlehona (*Lacerta agilis*) på Brattforsheden i Värmland.

Rosenticka (*Fomitopsis rosea*) som växer på grova granlångor.

Hanna Staland, Bergvik Skog.

Skogsbolaget som lägger stora resurser på biologisk mångfald

Bergvik Skog är en av Sveriges största markägare som äger cirka åtta procent av Sveriges skogsmark, med centrum i Mellansverige. Stora resurser läggs varje år på naturvård för att bevara biologisk mångfald. Sedan 2010 har 50 000 hektar specialinventerats för att lokalisera områden med höga naturvärden som ska ingå i Bergviks avsättningar.

En frivillig avsättning är något markägaren gör utan ersättning där det inte ska bedrivas konventionellt skogsbruk. Ofta lämnas områdena för fri utveckling där naturen i stort får sköta sig själv.

Ibland behöver dock marken tas om hand för att naturvärdena ska bevaras och utvecklas, till exempel att man naturvårdsbränner, eller går in och avverkar granar som hotar att konkurrera ut värdefulla lövträd.

– Målsättningen är att vi ska ha bästa tänkbara naturvård och bevara den biologiska mångfalden på våra marker, säger ekologen Hanna Staland, som är vikarierande kommunikations- och hållbarhetschef vid Bergvik Skog. Vissa arter har speciella krav, som till exempel kontinuerlig tillgång på grov död ved eller gamla träd.

Bergvik Skog har tagit hjälp av både myndigheter och ideella organisationer för att hitta egna områden med höga naturvärden som kan avsättas.

– I vissa fall har dessa redan ingått i våra frivilligt avsatta områden, men vi har även funnit en hel del mark som inte tidigare varit avsatt, men som nu har blivit det. Bland annat har vi funnit omfattande arealer av tidigare oregistrerade nyckelbiotoper som nu ingår i våra frivilliga avsättningar- skogar som har en nyckelroll i bevarandet av den biologiska mångfalden. I översynen ingår även att plocka bort en del tidigare

avsatta områden som håller lägre naturvärden, berättar Hanna Staland.

– En del av avsättningarna gör vi i samarbete med myndigheterna genom naturvårdsavtal, säger Hanna Staland. Bland annat har Bergvik cirka 10 000 hektar skog avsatt för att gynna den vitryggiga hackspetten och andra arter som behöver lövträd och död lövved. Vitryggsområdena är en viktig bricka i myndigheternas åtgärdsprogram för vitryggig hackspett. Vi har även skog på Brattforsheden i Värmland där vi samarbetar med myndigheterna för att bevara den hotade sandödlan.

IN THE VOLVO OCEAN RACE 2014-2015

Jorden runt med FSC®

Team SCAs kvinnliga besättning seglar jorden runt i världens tuffaste havskappsegling, Volvo Ocean Race. I hamnarna kliver besökarna i SCAs paviljong på ett trägolv från våra FSC®-certifierade skogar. SCA är Europas största privata skogsägare och vi är en av världens största leverantörer av FSC®-certifierade produkter.

www.sca.com

Utfasning av kemikalier i skogsbruket senast 2019

Kemikalieanvändningen i FSC-certifierat skogsbruk är på väg att helt fasas ut. Bekämpningsmedel mot snytbaggens härjningar har halverats på fyra år, och med FSC:s krav på giftfri plantering drivs forskningen framåt när det gäller att hitta alternativa lösningar.

Snytbaggen orsakar stora skador på de nyplanterade hyggena, eftersom den gnager av barken runt stammen på barrplantorna. De kemiska bekämpningsmedel som hittills har använts i stor skala är en fara både för miljön och för de som arbetar med plantorna. Alla certifierade skogsbolag har nu redovisat en tidsplan för utfasning av gifterna, som beräknas vara borta senast under 2019.

– Det här skulle inte ha inträffat utan FSC:s regelverk, säger Leif Johansson, som är central ombudsman för GS-facket (Facket för skogs-, trä och grafisk bransch).

Enligt FSC:s svenska skogsbruksstandard får kemiska be-

kämpningsmedel inte användas i skogen. Men dispens ska beviljas om man kan motivera sitt behov, samt visa hur man minskar sin användning av kemikalier. Dessutom ska det finnas en tidsplan för att helt fasa ut kemikalieanvändningen.

Leif Johansson menar att de negativa arbetsmiljöeffekterna har varit det stora bekymret när man använder miljögifter för att bli kvitt snytbaggen.

– Vad man vet är att hud och andningsorgan kan påverkas för de som arbetar med plantorna. Och trots att det finns regelverk för hur kemikalierna ska hanteras så har plantörerna inte alltid kunskap om skyddskläder och hygien i samband med de besprutade plantorna.

Snytbaggen är ett stort problem framförallt i södra Sverige, men genom klimatförändringar så sprider den sig numera upp genom landet.

Vilka är alternativen till kemikalier för att bekämpa snytbaggen?

– Det finns flera olika mekanis-

”Det forskas dessutom en hel del på alternativa bekämpningsmetoder, något som FSC driver på genom sitt krav och arbete för giftfri plantering.”

ka alternativ, som förhindrar snytbaggen att komma åt stammen, säger Leif Johansson. Dessutom tillämpas skogsbruksmetoder där man till exempel frilägger jorden runt stammen, vilket försvårar spridningen av skadeinsekten.

GS-facket har arbetat mot giftanvändning i många år, enligt Leif Johansson.

– Framförallt har vi uppvaktat kemikalieinspektionen för att få ett förbud, men tyvärr utan större framgång. Det är starka ekonomiska krafter som driver på. Men med FSC:s certifiering så sätts ett frivilligt stopp för gifterna inom anslutna skogsbolag, vilket har varit mycket lyckat och gjort att kemikalieanvändningen halverats på fyra år.

● Kemiska bekämpningsmedel mot snytbaggen är ett arbetsmiljöproblem vid nyplantering av skog. Men nu finns alternativa möjligheter att få bort den oönskade skadeinsekten. Foto: istockphoto

● Leif Johansson är ombudsman för GS-facket. Foto: Rosie Alm

– Det forskas dessutom en hel del på alternativa bekämpningsmetoder, något som FSC driver på genom sitt krav och arbete för giftfri plantering, säger Leif Johansson. *

BILLERUDKORSNÄS

ATT FÖRVALTA DIN SKATT ÄR EN FÖRMÅN I SIG

Vi förvaltar, förädlar och älskar skogen – en naturresurs som är förnybar. Vårt arbete ger förutsättningar för BillerudKorsnäs att utmana konventionella förpackningar för en hållbar framtid. De förpackningsmaterial och –lösningar som produceras kommer från Sveriges mest värdefulla skatt, skogen.

www.billerudkorsnas.se/skog

AB Aristo är ett svenskt företag som tillverkar och säljer kartonger och emballage. Vårt huvudkontor ligger i Kungälv och våra fabriker finns i Falköping och Motala.

aristo.se

Vi är certifierade!

ARISTO

0303- 24 61 00

● Svenska kyrkan har tagit ställning för att utfasa alla kemikalier ur skogen. Här Emilie Westman, som arbetar med certifiering av kyrkans skog. Foto: Rosie Alm

"En revolution i svenskt skogsbruk"

Svenska kyrkan är näst efter staten landets största institutionella skogsägare utan koppling till skogsindustrin. Utfasningen av kemikalier ur kyrkans skog har pågått under ett antal år och är nu nere på ett minimum.

Svenska kyrkans skogar finns över hela landet och förvaltas lokalt med stark koppling till de samhällen där skogen finns. Historiskt ingick skogen i prästlönetillgångarna, som bestod av skogsmark, jordbruksmark och värdepapper.

– Det var sådant som donerades

"Vi är FSC-certifierade, vilket betyder att vi följer de tuffa krav som ställs på att kemiska bekämpningsmedel inte får användas i skogen."

till prästen för att driva prästgården och kunna försörja sig. Han fick nämligen inte någon kontantlön på den tiden, berättar Emilie Westman, som arbetar med certifiering av kyrkans skogar.

Det handlar om 400 000 hektar produktiv skogsmark fördelat på "en skog i varje by" – från Lunds stift till Luleå stift.

– Skogarna sköts traditionellt av skogvaktare som har lokal förankring i bygden, säger Emilie Westman. De inkomster som skogen ger går till församlingarna.

Hur ser ni på utfasningen av kemikalier i skogen?

– Vi är FSC-certifierade, vilket betyder att vi följer de tuffa krav

som ställs på att kemiska bekämpningsmedel inte får användas i skogen. Vi har tagit ställning för att inte använda kemikalier vid nyplantering utan istället använda mekaniska skydd för plantorna. FSC:s arbete har drivit på utvecklingen i branschen, vilket i sin tur gjort att försök med alternativa skyddsmetoder tagit fart – en revolution i svenskt skogsbruk.

Snytbaggen gnager på plantorna som ofta dör om de inte skyddas. Kemikalieanvändningen medför risker i arbetsmiljön, medan mekaniska skydd är mer hållbara.

Vad använder ni för mekaniska skydd i stället för kemiska?

– Dels använder vi oss av be-

"Vi siktar helt och hållet på ett giftfritt och miljövänligt skogsbruk."

läggningskydd, som består av lim och sand eller vax som hindrar snytbaggen att gnaga på plantans bark, men vi tittar även på att kvalitetssäkra markberedningen med bra planteringspunkter och bevakning av lokala utbrott. Blir det stora lokala utbrott av snytbaggen så har vi fått dispens för att använda kemikalier, inom ramen för FSC-certifieringen. Men vi siktar helt och hållet på ett giftfritt och miljövänligt skogsbruk, säger Emilie Westman. *

I skogen söker vi återhämtning och trygghet

Skogens sociala värden spannar över ett stort område där FSC är drivande. Till exempel forskningsstöd som bidrar till förbättrade levnads- och arbetsförhållanden för skogsarbetare, och engagemang i frågor som rör urfolks rättigheter. Men skogen är även en trygg plats för fritid med rekreation, motion och stillhet.

– Skogen är en väsentlig del av våra liv, säger Peter Fredman, professor i Turismvetenskap vid Mittuniversitetet i Östersund. Här motionerar vi, söker lugn och ro, andas frisk luft, plockar bär och svamp.

Peter Fredman refererar till en nyligen gjord enkät bland ett urval av Sveriges befolkning om deras friluftsvanor. Enkäten är uppdelad

● Peter Fredman är professor i Turismvetenskap.

på olika naturmiljöer och har genomförts varje månad under 2014.

– När det gäller skogen så är motions- och nöjespromenader den aktivitet man främst ägnar sig åt, på andra plats kommer jogging och nummer tre är svampplockning.

På frågan om vilka upplevelser som man anser att skogen ger, uppgav en majoritet av de tillfrågade att återhämtning och trygghet låg högt på skalan.

Vi har ju mycket skog i Sverige, gör vi tillräckligt för att marknadsföra skogens sociala värden?

– En bra fråga som inte är helt lätt att svara på. Skogen är ju ofta en inramning till olika aktiviteter och friluftsliv – exempelvis fiske, kanotpaddling, vandring, camping, säger Peter Fredman. I Sve-

rige är vi kanske inte så vana vid att tänka oss skogen som en turistattraktion – något som är annorlunda för exempelvis människor från Nederländerna som inte har den här rikedomen in på knuten. Indirekt marknadsför ju många turistföretag skogen genom att utveckla naturturism där skogsmiljön ingår i väsentlig grad.

Peter Fredman hänvisar till en kartläggning som Mittuniversitetet gjorde förra året av 2000 företag som sysslar med naturturism.

– Vi frågade, på en femgradig skala med fem som högst, hur viktiga olika naturmiljöer är för företagets verksamhet. När det gällde skogen så svarade 62 procent fem, och 15 procent valde fyra. En indikation på skogens betydelse även ur turistsynpunkt, säger Peter Fredman. *

Foto: istockphoto

Mer gammal skog i Sverige

Nu ökar andelen gammal skog och död ved. Samtidigt som de stora lövträden blir allt fler. Sedan mitten av 1990-talet har det skett ett trendbrott inom skogsbruket. Ny statistik visar att den ökade naturhänsynen ger resultat i våra svenska skogar.

Riksskogstaxeringen vid Sveriges lantbruksuniversitet visar i sin nya statistik att den ökade naturhänsynen inom skogsbruket ger resultat. Både skogsbrowscertifiering och den nya lagstiftningen ses som orsakerna till varför förändringarna skett. Andelen gammal skog, lövdominerad skog och förekomst av död ved ökar i våra svenska skogar, vilket gynnar den biologiska mångfalden. Utvecklingen har skett sedan mitten av 1990-talet, och gäller för produktiv skogsmark - alltså mark som inte ingår i skyddade områden, till exempel nationalparker och naturreservat.

Den nya statistiken styrker FSC:s egen utvärdering. FSC har funnits i Sverige sedan mitten av 1990-talet. 2013 släpptes rapporten "FSC-certifieringens bidrag till biologisk mångfald" - en studie som jämför vad FSC:s miljökrav tillför i form av hänsyn utöver skogsvårdslagens krav, och vad vetenskapen säger om vad denna extra hänsyn betyder för att bevara skogens mångfald. Studien visar att brandberoende insekter blir vanligare, hur rödlistade skalbaggar gynnas av skapade högstubbar, samt hur fågellivet gynnas av en ökad mängd lövträd. Allt detta som en följd av kraven i FSC-standarden, som har en högre ambitionsnivå än skogsvårdslagen, och med mer detaljerade regler. *

En bättre IKEA katalog – FSC-certifierad

Den senaste IKEA katalogen som kom ut i augusti 2014 trycktes i 217 miljoner exemplar i 46 länder. En av de stora nyheterna handlar om miljön. För första gången är katalogen tryckt på 100 procent FSC-certifierat papper – och hela kedjan, från skog till trycksak är i enlighet med FSC:s certifiering. Målsättningen 2020 är att allt trä, papper och wellpapp som IKEA använder, ska komma från mer hållbara källor.

– Katalogen är en del av vårt övergripande hållbarhetsarbete som vi beskriver i hållbarhetsstrategin People & Planet Positive, berättar IKEA:s svenska hållbarhetsansvarige Jonas Carlehed.

Här summerar han de tre fokusområdena i företagets hållbarhetsstrategi:

– Vi vill inspirera våra kunder att leva ett mer hållbart liv hemma, genom att erbjuda produkter som sparar miljö och pengar, exempelvis LED-lampor, induktionshällar och källsorteringslösningar.

– Vår målsättning är att bli resurs- och energiberoende. År 2020 ska IKEA koncernen producera mer förnybar energi, bland annat genom att äga vindkraftverk och lägga solcellspaneler på våra

● Nu är IKEA katalogen FSC-certifierad till 100 procent.

byggnader. Inom det här området fokuserar vi även på råvaror och deras ursprung vid produkttillverkning.

– Det tredje fokusområdet handlar om vårt sociala engagemang, där vi bland annat samarbetar med UNICEF och Rädda Barnen

● Jonas Carlehed

för att stötta barn och ungdomar i världens mest utsatta områden.

För att återgå till IKEA-katalogen, kan du beskriva arbetet med att ta fram en helt igenom FSC-certifierad produkt.

– Vi vill säkerställa att papperet kommer från ansvarsfullt skogsbruk. Certifieringen och samarbetet med FSC är en garanti för att råvaran till hundra procent kommer från FSC-certifierade skogar, säger Jonas Carlehed. – Målet var att lyckas med detta först i augusti 2015. Genom en bra urvalsprocess lyckades vi hitta pappers- och tryckerileverantörer som kunde få fram den kvalitet vi ville ha. Därmed kunde vi producera katalogen redan till augusti 2014. Jag hoppas att vi genom de här målmedvetna satsningarna kan inspirera andra att FSC-certifiera stora trycksaker.

Hur ser det ut för IKEA produkter som tillverkas i trä. Kommer även de att bli FSC-certifierade?

– Ja, vårt mål är att år 2020 ska 100 procent av det trä som vi använder till IKEA:s produkter, inklusive förpackningar, komma från ansvarsfullt skogsbruk – antingen FSC-certifierat, eller från återvunna källor. Vi är redan nu uppe i 41 procent, säger Jonas Carlehed. *

BILLERUDKORSNÄS

BILLERUDKORSNÄS UTMANAR DET OHÅLLBARA

För BillerudKorsnäs är hållbarhetsfrågorna en naturlig del av företagets verksamhet. Det tas hela tiden nya initiativ och görs bra saker, men det är inte alltid känt i omvärlden.

Varje dag dricker miljontals människor i världen mjölk, juice eller annan dryck ur en förpackning tillverkad av BillerudKorsnäs vätskekartong. Denna kartong, liksom många andra av BillerudKorsnäs produkter, har ett högt förädlingsvärde och är resultatet av ett starkt fokus på utveckling och innovation.

Råvaran som används för att tillverka materialet kommer till större del från FSC®-certifierad skog och andelen ökar hela tiden. I det skogliga arbetet använder BillerudKorsnäs metoden "Risa rätt" för att minska körskador och deltar även i samarbeten för att ta fram maskiner som är än mer skonsamma för skogsmarken.

Produkter, material och lösningar från BillerudKorsnäs minskar både matsvinn och nedskräpning världen över.

www.billerudkorsnas.se

FSC-C023846

 Skogssällskapet
VI GÖR ALLT FÖR DIN SKOG

Välkommen att besöka vår nya hemsida
www.skogssallskapet.se

**Organox AB jobbar med biologiska medel,
såsom Trico och Trico Garden,
för ett hållbart skogsbruk.**
Vi stödjer och är medlemmar av FSC®

www.organox.se

Nytänkande ger ett skonsammare skogsbruk

Efterfrågan av biobränsle från skogen är stor.

Samtidigt är vintrarna allt oftare milda och regniga, vilket leder till mjuka marker och stor risk för att markskador uppstår i skogsbruket. Normalt sett används mycket av de grenar och toppar som blir över vid avverkningen till att dämpa markpåverkan från de tunga skogsmaskinerna. Men i takt med att behovet av biobränsle från skogen ökar skapas en konflikt mellan två miljöfrågor – att använda grenarna och topparna till biobränsle, eller för att minimera risken för markskador.

Ett av Stora Enso Skogs maskinlag tog för ett par år sedan initiativ för att hitta en lösning på båda dessa frågor. En ny skogsbruksmetod, kallad Rätt Metod, som både förebygger markskador och ökar mängden biobränsle från skogen, växte fram. Metoden har även visat sig ge en bättre arbetsmiljö och ökad arbetsglädje för maskinförarna.

Metoden innebär att maskinförarna som avverkar skogen planerar sin körning, så att de i så stor utsträckning som möjligt kör på den högst belägna marken, där den är som mest bärig. Prioritet ett ska vara att undvika att köra där det är fuktigt och blött. I det stora hela handlar det om en bättre planering.

– Markskador är en viktig fråga för hela skogsbranschen. Det är viktigt att vi utvecklar våra arbetssätt. Det hjälper

inte om enbart vi på Stora Enso lyckas, därför delar vi gärna med oss av vår kunskap till andra, säger Vegard Haanaes, metodutvecklingsansvarig på Stora Enso Skog. Enda kravet är att återkoppla hur det går så att även vi kan få del av andras idéer och tillsammans göra metoden ännu bättre.

– Rätt Metod går ut på att vi hittar de ställen där marken är mest bärig och lägger allt ris och grenar där som en väg. När man kör på riset är det mindre risk att de stora tunga maskinerna ska göra sönder marken, säger Vegard Haanaes. Det är sunt bondeförnuft

Vegard Haanaes, metodutvecklingsansvarig på Stora Enso Skog.

egentligen, men sedan gäller det ju att komma på den här enkla lösningen och även sprida verktyget vidare, fortsätter Vegard.

– Vi har redan dokumenterat positiva effekter, metoden innebär vinst för alla inblandade. Rätt Metod ger färre markskador, mer biobränsle och ökad lönsamhet. Volymen biobränsle ökar med cirka 20 procent och de allvarliga körskadorna minskar med upp till 75 procent.

Men det är inte bara miljön som tjänar på Stora Enso's koncept. En stor bonus är att maskinförarnas välbefinnande och arbetsglädje höjts tack vare Rätt Metod. Vibrationerna i maskinen har minskat med 20-30 procent vilket gjort att den fysiska miljön förbättrats. Stressen har

minskat tack vare bättre planering och mer enhetliga arbetsmetoder. Ett mer strukturerat arbetssätt har också ökat samarbetet och kommunikationen. Ökad variation har stimulerat förarna vilket höjt arbetsglädjen. Både miljön, människan och maskinen mår bättre.

– Det känns riktigt bra att vi kunde fånga upp det här initiativet från maskinlaget och tillsammans med dem utveckla det vidare. Som ett certifierat skogsföretag är det naturligtvis viktigt att vår verksamhet ständigt utvecklas och förbättras. Att balansera miljö, sociala aspekter och ekonomi är ju själva fundamentet i FSC® (FSC-C020565):s skogsbruksstandard och Rätt Metod är ett bra exempel på att det är möjligt. Resultatet blir ett hållbart och mer skonsamt skogsbruk, något som gynnar alla. ■

SAFER, SMARTER, GREENER

DNV·GL

CERTIFIERING FÖR ANSVARSFULLT SKOGSBRUK

Som ett av världens ledande certifieringsorgan arbetar vi för att säkra era produkter, processer, organisationer och leverantörskedjor genom certifiering, verifiering, oberoende granskning och utbildning.

I samverkan med våra kunder bidrar vi till att skapa hållbara verksamheter och bygga förtroende hos era intressenter.

KONTAKTA OSS så berättar vi mer om hur vår certifieringsprocess bidrar till er hållbara verksamhet.

- FSC® Chain-of-Custody
- FSC® Forest Management
- FSC® Controlled Wood

Ring oss på 08-587 941 90

The mark of responsible forestry

CERTIFIERING. VERIFIERING. UTBILDNING.

www.dnvgl.se/certifiering

Det Norske Veritas och GL har gått samman till DNV GL. Namnet på er certifieringspartner ändras, men vårt åtagande till er förblir detsamma.

Södra värnar om marken och vattenmiljön

Södra har tagit fram ett nytt arbetssätt för att minska körskador på mark och vatten. Detta gör vi genom en markskoningsgaranti. Den innebär att vi systematiskt förebygger skador vid alla avverkningar. Vi ser detta som ett viktigt bidrag till bättre miljöhänsyn i skogen.